

HANDELINGEN

DER

E L F D E

VERGADERING VAN DE SYNODE

DER

Nederd. Gereformeerde Kerk van Zuid-Afrika,

GEHOUDEN

IN DE KAAPSTAD, OP DINGSDAG, DEN 8STEN OCTOBER,

EN VOLGENDE DAGEN, 1867.

HET EERSTE DEEL.

KAAPSTAD :

BIJ N. H. MARAIS, BOEKHANDELAAR, LANGESTRAAT.

1871.

*Alleen die exemplaren worden voor echt erkend die de naamteekening hebben van den
Scriba der Synode.*

J. Robertson.

SYNODALE HANDELINGEN.

EERSTE ZITTING,

Dingsdag, den 8sten October 1867.

Ingevolge Synodale bepaling en aanschrijving van den Scriba, komen de Afgevaardigden in de Consistoriekamer der Groote Kerk, te half tien ure, bijeen. Ds. A. Murray, Moderator der jongste Synode, aanvaardt den Voorzittersstoel, en, na het gebed gedaan te hebben, eischt de geloofsbriefen op, die voorgelezen worden. Hieruit blijkt het dat er verschenen zijn —

- Van *Kaapstad*, Dr. S. P. Heijns, en Ds. A. Murray, en de Ouderlingen W. A. J. de Smidt Leden verschenen.
en G. C. Gie.
- „ *Stellenbosch*, Ds. J. H. Neethling en de Ouderling N. J. Hofmeijr.
 - „ *de Paarl*, Ds. G. W. A. van der Lingen en de Ouderling A. J. Louw.
 - „ *Zwartland*, Ds. J. C. Le Febre Moorrees
 - „ *Tulbagh*, Ds. R. Shand en de Ouderling H. L. Pepler.
 - „ *Graaff-Reinet*, Ds. C. Murray en de Ouderling J. H. Cloete.
 - „ *Swellendam*, Dr. W. Robertson en de Ouderling D. de Bruijn.
 - „ *Caledon*, de Ouderling P. J. le Roex.
 - „ *George*, Ds. A. G. M. Kuijs en de Ouderling F. S. Terblans.
 - „ *Uitenhage*, Ds. A. Steijtler en de Ouderling C. F. Heugh.
 - „ *Cradock*, Ds. J. H. du Plessis en de Ouderling D. van Heerden.
 - „ *Beaufort West*, de Ouderling T. H. M. de Koker.
 - „ *Somerset West*, Ds. J. F. Reitz en de Ouderling W. Morkel.
 - „ *Worcester* Ds. W. Murray en de Ouderling J. P. Jordaan.
 - „ *Somerset Oost*, Ds. J. H. Hofmeijr en de Ouderling H. C. Malan.
 - „ *Durban*, Ds. J. J. Beck en de Ouderling D. H. Wessels.
 - „ *Clanwilliam*, Ds. W. P. Rousseau en de Ouderling P. J. A. de Villiers.
 - „ *Colesberg*, Ds. A. D. Luckhoff en de Ouderling P. J. Joubert.
 - „ *Wijnberg*, Dr. P. E. Faure en de Ouderling F. J. Kotzé,
 - „ *Glenlynden (Adelaide)*, de Ouderling J. C. Troskie.
 - „ *Albanie* is niemand verschenen.
 - „ *Stockenstrom*, niemand.
 - „ *Piquetberg*, Ds. P. J. G. de Vos.
 - „ *Riversdale*. Ds. P. B. Borchers en de Ouderling W. A. Janse van Rensburg.
 - „ *Bredasdorp*, Ds. C. Marais en de Ouderling D. J. van Papendorp.
 - „ *Wellington*, de Ouderling L. P. J. Lochner.
 - „ *Prins Albert*, Ds. W. A. Krige en de Ouderling M. J. de Wit.
 - „ *Richmond*, Dr. J. J. Kotzé en de Ouderling W. C. van der Merwe.
 - „ *Victoria (West)*, Ds. H. C. V. Leibbrandt en de Ouderling P. J. van der Merwe.

- Van *Franschhoek*, de Ouderling A. H. le Roex.
- „ *Mosselbaai*, niemand.
 - „ *Burgersdorp*, Ds. W. Cormack en de Ouderling J. C. M. D. du Plessis.
 - „ *Calvinia*, Ds. T. McCarter en de Ouderling G. J. van Wijk.
 - „ *Napier*, Ds. C. T. Scholtz.
 - „ *Humansdorp*, de Ouderling P. H. Zietsman.
 - „ *Namaqualand*, de Ouderling H. A. Schreuder.
 - „ *Ladysmith*, niemand.
 - „ *Fraserburg*, Ds. C. Bamberger en de Ouderling O. G. van Schalkwijk.
 - „ *Knysna*, Ds. M. C. Botha en de Ouderling M. N. Barkhuizen.
 - „ *Hopefield*, niemand.
 - „ *Middelburg*, Ds. C. S. Morgan en de Ouderling C. Vorster.
 - „ *Aliwal Noord*, Ds. D. Naudé.
 - „ *Robertson*, Ds. A. McGregor en de Ouderling L. J. Burger.
 - „ *Oudtshoorn*, Ds. T. J. van der Riet.
 - „ *Darling*, Ds. J. J. Kotzé en de Ouderling M. Versfeld.
 - „ *Olifantshoek*, niemand.
 - „ *Hopestad*, Ds. G. van Niekerk en de Ouderling C. W. du Plooi.
 - „ *Queenstown*, Ds. S. P. Naudé en de Ouderling G. van Gass.
 - „ *Montagu*, Dr. S. Hofmeijer en de Ouderling P. G. Joubert.
 - „ *Ceres*, Ds. J. A. Stegmann en de Ouderling H. P. Jansen.
 - „ *Jansenville*, niemand.
 - „ *Sutherland*, de Ouderling N. Vlok.
 - „ *Simonsstad*, de Ouderling D. G. Malherbe.
 - „ *Aberdeen*, Ds. T. M. Gray.
 - „ *Murraysburg*, Ds. A. A. Louw en de Ouderling J. J. J. Maritz.
 - „ *Heidelberg*, Ds. A. B. Daneel en de Ouderling G. A. van Niekerk.
 - „ *Dordrecht*, Ds. E. Z. J. de Beer en de Ouderling J. W. Schmidt.
 - „ *Hanover*, Ds. T. F. Burgers en de Ouderling C. J. Vermeule.
 - „ *St. Stephens*, Ds. W. Robertson, Jun., en de Ouderling J. Allen.
 - „ *Riebeek (West)*, de Ouderling A. Mijburgh.
 - „ *Villiersdorp*, de Ouderling R. A. van der Merwe.
 - „ *Pearston*, Ds. C. T. Muller.
 - „ *Maclea*, niemand.
 - „ *Lady Grey*, Ds. D. Ross en de Ouderling C. G. Henning.
 - „ *Grey Kerk*, niemand.
 - „ *Victoria (Oost)* en *Peddie*, niemand.
 - „ *Tarkastad*, Ds. J. G. S. de Villiers en de Ouderling W. M. Oosthuizen.
 - „ *Philadelphia*, de Ouderling S. J. H. Mostert.
 - „ *Riebeekskasteel*, niemand.
 - „ *Willowmoore*, de Ouderling G. A. Oosthuizen.
 - „ *Uniondale*, de Ouderling M. A. Rademeijer.

Ds. Heugh wordt be-
let.

heid, meer dan zes maanden van zijne gemeente verwijderd geweest en pas eerst tot haar teruggekeerd is, het voor hem niet doenlijk is, de zitting van deze Hoog-Eerw. Vergadering bij te wonen.

Ook de Ouderling
van Pearston.

De Predikant van Pearston deelt mede dat zijn Ouderling, de Br. Johs. Meintjes, op weg herwaarts, door het omslaan der kar, zijnen arm gebroken heeft, en daardoor, voor alsnog, verhinderd is de Vergadering bij te wonen.

Nog wordt er medegedeeld dat eenige andere Afgevaardigde Ouderlingen, wier geloofsbriefven reeds zijn overhandigd, zich op weg bevinden.

De Voorzitter vraagt nu of iemand eenige aanmerkingen op de Credentialen te maken heeft. De Predikant van Tulbagh objecteert tegen den geloofsbrief van Darling, als geteekend door Ds. J. J. Kotzé, die bij de Vergadering bekend staat als van zijne bediening afgezet. De Predikant van Victoria West maakt bezwaar tegen de zitting van den Afgevaardigden Ouderling van Stellenbosch, omdat hij niet weet of genoemde Afgevaardigde twee jaren als lid dier gemeente bekend staat. De Predikant van Uitenhage verklaart zich tegen den geloofsbrief van Hanover, op grond dat het bekend is, dat de Predikant en Kerkeraad dier gemeente door de Synodale Commissie geschorst zijn geworden. De Predikant van Montagu zegt dat, indien onder de objecties tegen de geloofsbrieven van Darling en Hanover zij niet begrepen worden die als Predikanten van die plaatsen verschenen zijn, hij dan tegen hunne zitting objecteert. De Predikant van Tarkastad brengt zijne bezwaren in tegen de zitting van den Ouderling van Queenstown, omdat hij meent dat deze, eerst voor het volgende jaar als Ouderling gekozen, nu reeds in dat ambt bevestigd is, om naar deze Vergadering te kunnen worden afgevaardigd. Daar er geene verdere objectien tegen de geloofsbrieven worden ingebracht, zegt de Voorzitter dat de ingebrachte bezwaren tegen de geloofsbrieven na de formele opening der Vergadering ter sprake zullen worden gebracht, en verklaart inmiddels de Vergadering voor wettig geconstitueerd.

Objectie tegen den Geloofsbrief van Darling.

Ook tegen de zitting van den Ouderling van Stellenbosch.

Verder tegen den Geloofsbrief van Hanover.

Bezwaar tegen de zitting van den Ouderling van Queenstown.

Er heeft nu eene Pauze van een half uur plaats, waarna de Leden wederom bijeenkomen, om de plegtige opening der Vergadering ten twaalf ure bij te wonen. Nadat de Afgevaardigden hunne plaatsen hadden ingenomen, hield de aftredende Voorzitter eene gepaste leerrede, naar aanleiding van Hand. i: 6—8, aan het slot waarvan hij Zijne Excellentie den Gouverneur en de Leeraren van andere gezindten op eene gepaste wijze in het Engelsch toesprak.

Leerrede door den aftredenden Voorzitter.

Aan het einde dezer plegtige handelingen neemt hij wederom den stoel in, en verzoekt den Scriba het Reglement van Orde voor te lezen. Nu is aan de orde de kiezing van den nieuwen Moderator. Uit de verschillende Broeders die op de Breede Lijst waren geplaatst, worden Dr. P. E. Faure en Ds. A. Murray door de meerderheid van stemmen op het tweetal gebragt, en eindelijk wordt Dr. Faure met 78 tegen 21 stemmen als Moderator gekozen.

Dr. P. E. Faure tot Moderator gekozen.

Tot de kiezing van eenen Assessor overgaande, geven de Leden de meerderheid van stemmen aan Dr. S. Hofmeijr en Ds. A. Murray. Uit dezen wordt Dr. Hofmeijr met volstreckte meerderheid van stemmen als Assessor gekozen.

Dr. Hofmeijr tot Assessor.

De afgetreden Moderator verlaat nu, na eene hartelijke dankbetuiging aan de Leden voor de liefde en welwillendheid hem betoond, den stoel, die door den nieuwgekozen Moderator wordt ingenomen. Bij het aanvaarden zijner betrekking spreekt de Moderator de Vergadering op gepaste wijze toe en vraagt haar om hare ondersteuning bij het vervullen der moeilijke verplichtingen die nu op hem rusten.

Toespraak van den Moderator.

Nadat de Assessor insgelijks zijne plaats had ingenomen, wordt, op voorstel van den Scriba, Ds. J. H. Hofmeijr hem als Assistent toegevoegd.

Met toestemming der Vergadering maakt de Voorzitter bekend, dat de Regtscommissie (zie Art. 18) aangesteld zal worden, nadat er over de objectien tegen de geloofsbrieven zal zijn beslist.

De Voorzitter verdaagt nu de Vergadering tot morgen ten tien ure, en zegt dat alsdan de objectien tegen de geloofsbrieven zullen worden behandeld.

Hierop worden de Klad-Notulen gelezen en het dankgebed gedaan door den Scriba. Geresumeerd en ondertekend op heden den 9den October 1867.

TWEEDE ZITTING,

Woensdag, den 9den October 1867.

Afwezig is, met kennisgeving, de Predikant van Durban.

De Ouderling van Hopefield is verhinderd.

Na het gebed door den Predikant van Cradock, maakt de Voorzitter bekend dat hij eene mededeeling van den Ouderling van Hopefield, den Heer A. van Breda, heeft ontvangen, berigtende dat hij, door onvermijdelijke hinderpalen, deze Vergadering niet zal kunnen bijwonen.

Ouderling van Piquetberg verschenen.

Benevens de op gisteren verschenen Afgevaardigden, is thans ook ter Vergadering gekomen de Broeder Ouderling van Piquetberg, de Heer B. F. Smit, wiens geloofsbrief op gisteren reeds ingeleverd en gelezen is.

De Notulen der Eerste Zitting worden gelezen en, na goedkeuring, ondertee-kend. Dewijl de Notulen der Eerste Zitting door al de Leden der Vergadering moeten ondertee-kend worden, vraagt de Predikant van Graaff-Reinet—of het verstaan moet worden, dat het onderteekenen der Notulen, zoowel als het deelnemen aan de verdere werkzaamheden door de Leden, tegen wier zitting bezwaar werd gemaakt, plaats vindt onder de objectiën die gisteren werden gemaakt?

De Voorzitter antwoordt dat hij van gevoelen is dat, even als gisteren door de Leden tegen wie geobjecteerd is, deel is genomen aan de stemming, zoo ook de onderteekening der Notulen door hen geschiedt, onder voorbehoud van de objectiën. Hiermede vereenigt zich de Vergadering.

Een Afgevaardigde van de Synode van den Vrijstaat.

Eene mededeeling door den Voorzitter van de Synode van den Vrijstaat ontvangen, wordt door hem voorgelezen. Zij berigt dat de Hoog-Eerw. Synode van den Vrijstaat haren Moderator, Ds. G. Vandewall, afgevaardigd heeft als haren Gedeputeerde bij de Synode onzer Kerk. Daar Zijn Hoog-Eerw. tegenwoordig is, wordt hem eene eereplaats ter regter-zijde van den Assessor aangewezen.

De Predikant van Uitenhage vraagt: “Of de betrekkingen van Actuarius en Quæstor van het Synodale en Predikants Weduwen Fonds niet vacant zijn geworden door het verkregen emeritaat van Dr. A. Faure?” en meent dat hij, met het oog op verscheidene wetsartikelen, die door hem genoemd worden, deze vraag bevestigend moet beantwoorden.

De betrekkingen van Actuarius en Quæstor worden vacant verklaard.

Na eenige discussie hierover, stelt de Predikant van Somerset Oost het volgende voor: “Daar Dr. A. Faure zijne betrekking als Leeraar nedergelegd heeft, zoo beschouwt de Vergadering dat daardoor *ipso facto* de betrekkingen van Actuarius, Archivarius en Quæstor van de beide fondsen vacant zijn geworden.” Dit voorstel wordt gesecondeerd door den Predikant van Heidelberg, en door eene groote meerderheid aangenomen.

Nu stelt de Predikant van Uitenhage, ondersteund door dien van Somerset West, voor:—“De Synode besluite om onmiddelijk een' Actuarius en Quæstor voor beide fondsen aan te stellen.”

Eenige Amendementen worden ingediend, doch teruggetrokken of, door gebrek aan een secondant, vervallen verklaard. Het voorstel wordt in stemming gebracht en aangenomen.

Ds. A. Murray tot Actuarius en Archivarius benoemd.

De Vergadering gaat nu over tot het kiezen van een Actuarius en Archivarius. Door meerderheid van stemmen worden Ds. A. Murray en Dr. Heijns op het tweetal ge-plaatst. Laatstgenoemde verzoekt niet in aanmerking te komen, daar hij, zoo hij gekozen mogt worden, voor die betrekking zou moeten bedanken. De meerderheid is er echter tegen dat zijn naam van het tweetal geschrapt worde. De uitslag der stemming is, dat Ds. A. Murray gekozen wordt met 84 tegen 17 stemmen.

Dr. P. E. Faure tot Quæstor van het Synodale Fonds be-noemd.

Bij de kiezing van een Quæstor voor het Synodale Fonds vereenigen Drs. P. E. Faure en Heijns de meeste stemmen op zich, waarna, uit dit tweetal, eerstgenoemde met 63 tegen 38 stemmen wordt gekozen.

Na de Pauze deelt de Voorzitter der Vergadering mede, dat hij eenen brief heeft ontvangen van den Predikant van Hopefield, waarin deze zijn leedwezen te kennen geeft, dat hij, wegens ernstige ongesteldheid in zijn huisgezin, de Vergadering niet kan bijwonen.

De Predikant van Hopefield wordt belet.

De Predikant van Riebeeck West neemt nu zijne plaats in.

De Predikant van Riebeeck West verschijnt.

Op voorstel van den nieuwen Quæstor van het Synodale Fonds wordt besloten: dat de respectieve Quæstors der Ringen verzocht worden hunne verantwoording voor ditmaal nog te doen aan den afgetreden Generalen Quæstor.

De kiezing van eenen Quæstor voor het Predikants Weduwen Fonds is nu aan de orde. De Predikant van Uitenhage, ondersteund door dien van Heidelberg, stelt, na eenige discussie, het volgende voor: "Aangezien het duidelijk blijkt dat de Quæstor voor het Predikants Weduwen Fonds uit een' der dienstdoende Leeraars van de Kaapstad moet bestaan, zoo besluite de Vergadering over te gaan tot de kiezing van eenen Quæstor tot dat doel."

Een voorstel omtrent een' Quæstor voor het Weduwen Fonds wordt niet aangenomen.

De Actuarius, ondersteund door den Predikant van Bredasdorp, stelt het volgende Amendement voor: "Daar de betrekking van Quæstor van het Predikants Weduwen Fonds niet behoort tot de Constitutie van de Synode, zoo trede de Vergadering thans niet in deze zaak." Dit Amendement wordt aangenomen.

De Voorzitter brengt nu ter tafel de objectiën tegen de Credentialen die op gisteren gemaakt werden. De Predikant van Uitenhage wenscht dat, voordat de Vergadering in de behandeling hiervan treedt, er eerst ter tafel gelegd worde een Verslag, waarin de Synodale Commissie beknoptelijk bekend stelt wat er, sedert de laatste Synode, door haar gedaan is in de zaken van de Predikanten van Darling en Hanover. De Voorzitter meent dat alles in verband met deze zaken wat nog niet op officiële wijze onder de aandacht der Kerk gebragt is, zal worden gevonden in het Verslag van den Ex-Moderator, dat heden morgen ter tafel gelegd werd, en verzoekt derhalve dat dat Verslag zal worden voorgelezen. Dit geschiedt.

Het Verslag van den Ex-Moderator wordt gelezen.

Na het Verslag wordt ook de Uitspraak van Hare Majesteit de Koningin in Rade in het oorspronkelijke gelezen, alsmede het voornaamste gedeelte daarvan, in het Hollandsch vertaald.

Ook de Uitspraak van de Koningin in Rade.

De eerste Ouderling van de Kaapstad meent dat deze Uitspraak beslissend is. De Predikant van Stellenbosch, ondersteund door dien van Pearston, stelt voor: "Dat het Verslag van den Moderator, met het voornaamste gedeelte van de 'Order' der Koningin in Rade daarin opgenomen, gedrukt worde, en den Leden in handen gesteld. De Vergadering adjournere, derhalve, tot morgen ochtend ten tien ure." Dit voorstel wordt aangenomen.

Twee Uitspraken van het Hooge Geregts-hof in de zaken van Ds. Kotzé van Darling tegen de Synode en den Ring van Tulbagh, worden door hem ter tafel gelegd.

Twee Uitspraken van het Hooge Geregts-hof worden ingediend.

De Klad-Notulen worden gelezen en het dankgebed gedaan door den Assessor.

Geresumeerd, en, na goedkeuring, onderteekend op heden den 10den October 1867.

DERDE ZITTING,

Donderdag, den 10den October 1867.

Afwezig de Predikant van Durban. De Predikant van Tulbagh doet het gehed. De Notulen der Tweede Zitting worden gelezen, goedgekeurd en onderteekend.

De Scriba levert nu zijn voorstel in, waarvan hij aan het einde der vorige Zitting kennis had gegeven, en dat van den volgenden inhoud is: "Daar de Wel-Eerw. Zeer Geleerde Dr. A. Faure, door zijn aftreden als oudste Leeraar van de Kaapstad, te gelijk uit de dienst treedt als Actuarius Synodi en Quæstor van het Synodale en Predikants Weduwen Fonds,

Voorstel om eene dankbetuiging te doen aan den Ex-Actuarius en Quæstor.

in welke betrekkingen hij de Kerk, zoo vele jaren lang, met getrouwheid en onvermoeiden ijver heeft gediend, zoo kan deze Hoog-Eerw. Vergadering niet voorbij, zonder haren hartelijken dank aan Zijn Wel-Eerw. te betuigen, met de bede dat het den Heere moge behagen, hem in de dagen zijner rust, in de ruimste mate met zijnen zegen te bekroonen, en, in zijne hooge jaren, zijn hart te verblijden, door hem nog vele vruchten te doen aanschouwen op zijnen arbeid als Leeraar der gemeente, en in verschillende Kerkelijke betrekkingen, gedurende het geruime tijdperk van omtrent vijftig jaren lang."

Een verder voorstel. De eerste Predikant van de Kaapstad, met dien van Prins Albert, ondersteunt dit voorstel en wenscht er nog deze woorden aan toegevoegd te zien: "Dat aan den Quæstor van het Weduwen Fonds de som van £300 worde toegekend voor de bijzondere belangstelling en zorg, waarmede het Fonds, gedurende eene zoo lange reeks van jaren door Zijn Hoog-Eerw. is behartigd geworden."

Dito, dito. De Predikant van Stellenbosch, ondersteund door den Ouderling van Murraysburg, levert dit voorstel in: "Dat aan den Hoog-Eerw. Quæstor van het Synodale Fonds, van wege de Synode, en uit het Synodale Fonds, als gering bewijs voor diensten, gedurende eene lange reeks van jaren in dit ambt bewezen, worde overhandigd eene som van Een Honderd en Vijftig Ponden Sterling, bij gelegenheid van de aanbieding van het Adres van dankbetuiging." Hij zegt tevens dat de voornaamste reden waarom hij dit voorstel doet, deze is, dat Dr. Faure de moeilijke pligten van het Quæstoraat van het Synodale Fonds, niet alleen, gedurende zoo vele jaren, getrouw, maar tevens *gratis* vervuld heeft.

De Predikant van Robertson, ondersteund door dien van de Paarl, stelt voor: "Dat deze geheele zaak uitgesteld worde, tot dat de zaak van de geloofsbriefen beslist zal zijn."

De voorstellen worden uitgesteld. De Predikant van Colesberg, ondersteund door dien van Uitenhage, wenscht dat het voorstel van den Scriba dadelijk in behandeling zal worden genomen. Dit Amendement wordt verworpen, en het voorstel van den Predikant van Robertson aangenomen. De eerste Predikant en de beide Ouderlingen van de Kaapstad verzoeken aantekening dat zij in de minderheid gestemd hebben.

De Moderator legt der Vergadering nu ter behandeling voor, het Verslag van den Ex-Moderator, volgens besluit van gisteren gedrukt. De Predikant van Somerset Oost, ondersteund door dien van Uitenhage, stelt hierop voor: "Dat, van wege het gewigt der beslissing van de zaken die daarin voorkomen, voor het tegenwoordige en de toekomst der Kerk, deze Vergadering, ten einde tijd te hebben tot rijp en biddend beraad, gadjourneerd worde tot Maandag ten tien ure."

De Vergadering wordt verdaagd. Na eenige discussie levert de Predikant van Aliwal Noord het volgende Amendement in, dat gesecondeerd wordt door den Ouderling van Durban: "De Vergadering ga met hare bezigheden voort, dewijl er geene reden bestaat waarom de werkzaamheden zouden worden uitgesteld." Dit Amendement wordt verworpen, en het voorstel van den Predikant van Somerset Oost door eene groote meerderheid aangenomen."

De Klad-Notulen worden nu gelezen en goedgekeurd, waarop het dankgebed door den Voorzitter gedaan wordt.

Geresumeerd en onderteekend op Maandag, den 14den October 1867.

VIERDE ZITTING,

Maandag, den 14den October 1867.

Afwezig, wegens voortdurende ongesteldheid, de Predikant van Wellington, en de Predikant van Somerset West, zonder kennisgeving.

De Predikant van Oudtshoorn doet het gebed, en daarop worden de Notulen der Derde Zitting geresumeerd, goedgekeurd en onderteeekend.

Ds. G. W. Stegmann, Jun., derde Predikant van de Kaapstad, en Ds. I. G. J. Horak en de Afgevaardigde Ouderling van Mosselbaai, A. M. Muller, nemen thans hunne plaatsen in. De geloofsbrief van den Ouderling van Mosselbaai wordt gelezen en aangenomen. Nieuwe Leden verschijnen.

Er wordt gelezen eene kennisgeving van den Leeraar van Ladysmith, dat hij door ongesteldheid verhinderd wordt deze Vergadering bij te wonen. Van wege het wegblijven van dezen Broeder, zal ook de Afgevaardigde Ouderling dier gemeente, die nooit in de Kaapstad was, niet tegenwoordig zijn. De Predikant van Ladysmith wordt verhinderd.

De Voorzitter brengt nu weder ter tafel het verslag van den Ex-Moderator in de zaken der Predikanten van Darling en Hanover, dat in de laatste Zitting den Leden in handen gesteld werd. De Predikant van Tulbagh herhaalt zijne objectie tegen den geloofsbrief van Darling.

De Actuarius, ondersteund door den Predikant van de Paarl, stelt nu voor: Voorstel van den Actuarius dat de Vergadering adjourneere. "Aangezien er bij deze Synode is ter tafel gelegd eene Order van Hare Majesteit in Rade, d.d. 26sten Februarij, waarbij het Appel tegen de Uitspraken van het Hooge Gerechtshof dezer Kolonie van 27 en 30sten Mei wordt van de hand gewezen en genoemde Uitspraken bekrachtigd ;

"Aangezien daardoor wordt verklaard dat de exceptiën door de Kerk ingebracht tegen de bevoegdheid van een Burgerlijk Gerechtshof, om een geestelijk vonnis, als zoodanig, en in zijne geestelijke gevolgen te vernietigen, niet geldig zijn, en de onafhankelijke, geestelijke jurisdictie der Kerk haar daardoor geheel zou ontnomen zijn ;

"Aangezien het verder blijkt uit den inhoud van de Uitspraak der Regtscommissie van Harer Majesteits Geheimen Raad, dat de exceptie op de competentie van het Gerechtshof van 27 Mei niet behandeld is in Appel, en derhalve de aanbeveling, die zij doet om de Uitspraak van 27sten Mei mede te bekrachtigen, dnidelijk rust op eene vergissing ;

"Aangezien verder uit de Uitspraak duidelijk blijkt dat de emolumenten en burgerlijke voorregten aan de bediening verbonden de grond zijn waarop die Hooge Regtbank de zaak in behandeling heeft genomen ;

"Aangezien het voor de Synode niet mogelijk is tot een welgewogen en vast besluit te geraken, zoolang hare verhouding tot de Hooge Regering niet volkomen helder is, daar zij niet weet of die Uitspraak met den misslag zal gehandhaafd worden ;

"Aangezien zij het strijdig acht met den eerbied verschuldigd aan Hare Majesteit, haar niet de gelegenheid te geven, dien misslag te herstellen, de eischen der Kerk te hooren en haar regt te doen ;

"Aangezien, eindelijk, het voor de Kerk niet mogelijk is tot een besluit te komen omtrent de geloofsbriefen van Darling en Hanover, welker erkenning geëischt wordt, eer dat het bovenstaande zal zijn uitgemaakt en beslist ;

"Zoo besluit de Synode te adjourneren tot dat in dezen nader licht en uitkomst zal zijn gegeven, en draagt het aan de Synodale Commissie op, haar, zoo spoedig zij dit wensche-lijk acht, bijeen te roepen."

De Predikant van Hanover legt ter tafel drie officiële afschriften van Uitspraken van het Hooge Gerechtshof alhier in zijne zaak, alsmede eene kennisgeving van den Prokureur Verdere Uitspraken van het Hooge Gerechtshof ingediend.

der Synodale Commissie, dat er geen appel in de laatste Uitspraak van het Hooge Gerechtshof tegen den Ring van Graaff-Reinet zal worden voortgezet.

Amendement van den Ouderling van Durban.

Na eene breedvoerige toelichting van zijn voorstel door den Actuarius, stelt de Ouderling van Durban het volgende Amendement voor: "Dat wij, na het hooren lezen van de rapporten in de Kotzé- en later in de Burgers-zaak, verklaren, dat die rapporten verstaanbaar, volledig en geheel afdoende zijn, en dat wij nu overgaan om genoemde personen te verklaren wettige Leden te zijn dezer Synode." Dit Amendement wordt ondersteund door den Predikant van Durban, die zijne redenen daarvoor breedvoerig opgeeft.

Amendement van den eersten Predikant van Kaapstad.

Na de Pauze stelt de eerste Predikant van de Kaapstad, ondersteund door dien van Prins Albert, het volgende Amendement voor: "Aangezien de Uitspraak van Harer Majesteits Geheimen Raad, d.d. 6 Februarij 1867, op de erkende regten en beginselen der Nederduitsch Gereformeerde Kerk in dit land geen inbreuk maakt;—aangezien zij zich volstrekt niet inlaat met hare geloofsbelijdenis noch met de uitoefening harer tucht;—aangezien zij alleen betrekking heeft op *de wijze* waarop de zaak in appel behandeld is geworden, en zij, even als de Uitspraak van het Hooge Gerechtshof in de zaak van Ds. Kotzé van Darling, het regt niet beneemt om op nieuw (*de novo*) te beginnen;—zoo beruste de Synode in de Uitspraak van gemelden Geheimen Raad, op wiens beslissing zij zelve zich beroepen heeft, en ga zij onverwijld over tot de behandeling harer bezigheden." Er heeft nu eene langdurige discussie plaats, waaraan de Predikanten van Prins Albert, Cradock, Aberdeen, Ladygrey en de Paarl, de eerste Ouderling van de Kaapstad, en die van Murraysburg en Burgersdorp, en de Predikanten van Tulbagh en Hanover deel nemen. Terwijl laatstgenoemde nog met spreken bezig is, is het uur daar waarop de Klad-Notulen moeten worden gelezen, en de Voorzitter adjourneert de Vergadering tot morgen, terwijl de laatste spreker aan het woord blijft.

De Ouderling van Napier verhinderd.

De Voorzitter geeft kennis dat hij eene mededeeling heeft ontvangen van den Afgevaardigden Ouderling van Napier, dat hij door huiselijke omstandigheden verhinderd wordt de Vergadering bij te wonen.

De Klad-Notulen worden gelezen en goedgekeurd; waarop het dankgebed gedaan wordt door den Predikant van Somerset Oost.

Geresumeerd, en, na goedkeuring, ondertekend op den 15den October 1867.

VIJFDE ZITTING,

Dingsdag, den 15den October 1867.

De Predikant van Stellenbosch doet het gebed, en daarop worden de Handelingen van de Vierde Zitting geresumeerd, en, na goedkeuring, ondertekend.

Ouderling van Zwartland verschenen.

Heden neemt voor het eerst zitting de Ouderling van Zwartland, J. J. van Aarde.

Brief van den Ex-Actuarius ontvangen en voorgelezen.

De Voorzitter geeft kennis dat er een brief ontvangen is van den Ex-Actuarius, Dr. A. Faure, welken hij den Scriba verzoekt voor te lezen. Dat geschied zijnde, bepaalt Zijn Hoog-Eerw. dat dezelve later in overweging genomen zal worden.

De discussiën op gisteren begonnen over het voorstel om de Vergadering te adjourneren, en over de Amendementen daarop gevolgd, worden nu voortgezet. De Predikant van Hanover herneemt het woord en wordt gevolgd door dien van Darling, door den Scriba, de Predikanten van Tulbagh, Victoria West, de Ouderlingen van Wellington, Glenlynden, en de Predikanten van Middelburg en Riversdale.

Na de Pauze spreken nog de Predikanten van George, Uitenhage en Queenstown.

De Voorzitter wil nu de gelegenheid geven tot repliek, doch, daar enkele Leden der Vergadering van gevoelen zijn dat de discussie nog niet behoort gesloten te worden, ofschoon er geen Lid opstaat die het woord vraagt, brengt de Voorzitter in omvraag, of de discussie niet behoort gesloten te worden. Dit door de meerderheid toestemmend beantwoord zijnde, repliceren de eerste Predikant van de Kaapstad, de Ouderling van Durban op de discussiën over de Amendementen, en de Actuarius op die over het voorstel, waarna men tot de stemming overgaat. Hieruit blijkt dat het Amendement No. 2 verworpen wordt met eene minderheid van 21 stemmen, en Amendement No. 1 met eene minderheid van 11, terwijl het voorstel van den Actuarius aangenomen wordt met 77 stemmen.

Het voorstel tot een adjournement wordt aangenomen.

De volgende Leden verzoeken aanteekening van Protest: de Predikant en Ouderling van Hanover, de Predikant en Ouderling van Darling, de Predikant en Ouderling van Durban, de Predikant en Ouderling van George, de Predikant van Victoria West, de Predikant van Bredasdorp, de Predikant en Ouderling van Queenstown, de Predikant van Napier, de Predikant van Aliwal Noord,—en dat zij in de minderheid gestemd hebben, de eerste Predikant en eerste Ouderling van de Kaapstad, de Predikanten van Mosselbaai, Riversdale, Hopestad, Oudtshoorn, Prins Albert, en de Predikant en Ouderling van Zwartland.

Kennisgeving van Protest.

Kennisgeving van in de minderheid gestemd te hebben.

De Predikanten van Darling en Hanover verzoeken aanteekening dat zij op Amendement No. 1 in de minderheid hebben gestemd.

De Moderator doet nu eene gepaste toespraak ter sluiting van de bezigheden voor het tegenwoordige, daarna wordt het dankgebed gedaan door den Assessor, en de Moderator verklaart de Vergadering geadjourneerd tot dat zij zal worden tezameu geroepen door de Hoog-Eerw. Synodale Commissie.

Geresumeerd en ondertekend op heden, den 18den October 1870.

PREDIKANTEN WEDUWEN FONDS.

In de Consistoriekamer van de Grootte Kerk, Kaapstad, Woensdag, 16 October 1867.

In eene Vergadering van Predikanten, waarbij tegenwoordig zijn de drie Predikanten van de Kaapstad, en die van Stellenbosch, Paarl, Zwartland, Tulbagh, Graaff-Reinet, Swellendam, George, Uitenhage, Somerset West, Worcester, Somerset Oost, Durban, Clanwilliam, Colesberg, Wijnberg, Glenlynden, Albanie, Piquetberg, Riversdale, Bredasdorp, Prins Albert, Richmond, Victoria, Mosselbaai, Burgersdorp, Calvinia, Napier, Fraserburg, Knysna, Middelburg, Aliwal Noord, Robertson, Oudtshoorn, Darling, Hopestad, Queenstown, Montagu, Ceres, Aberdeen, Murraysburg, Heidelberg, Dordrecht, Hanover, St. Stephens, Riebeek West, Pearston, Ladygrey en Tarkastad,—ter behartiging van de belangen van het Predikanten Weduwen Fonds, stelt Ds. J. H. Neethling van Stellenbosch voor: "Dat Dr. A. Faure verzocht worde het Quæstoraat van dit Fonds te blijven waarnemen." Dit wordt gesecondeerd door Dr. Heijns en met algemeene stemmen aangenomen.

Dr. A. Faure wordt verzocht als Quæstor van het Weduwen Fonds te blijven ageren.

Dr. Heijns herhaalt zijn voorstel, in de Synode gedaan, om, bij eene dankbetuiging voor de langdurige en getrouwe bestiering van dit Fonds, tevens een tastbaar bewijs van erkentelijkheid te voegen, bestaande in de aanbieding van een geschenk van *Drie Honderd Pond Sterling*, uit het Fonds,—met het oog op Art. 263,—daar Zijn Hoog-Eerw. van het jaar 1823 tot aan het jaar 1847 de geheele administratie *gratis* heeft waargenomen, en sedert als Quæstor geageerd heeft, zonder eenige vergoeding, waardoor hij het Fonds grootelijks bevoordeeld heeft." Dit wordt gesecondeerd door den Predikant van Aberdeen en met algemeene stemmen aangenomen.

Besluit om den Quæstor een geschenk aan te bieden.

Door den Quæstor van den Ring van Beaufort wordt ter sprake gebragt de zaak van de Weduwe Wijlen Ds. A. Zinn. Het blijkt dat Zijn Eerw. voornemens was zijn inleg- en achterstallige gelden te betalen, en daarover reeds in onderhandeling was met den

Besluit aangaande de Weduwe van Ds. A. Zinn.

Quæstor, toen hij, pas twee jaren in de bediening, op het onverwachtst door den dood werd weggerukt. Na eenige toelichtingen wordt door den Quæstor van den Ring van Beaufort voorgesteld: "Dat gemelde Weduwe bij betaling van den inleg, de rente daarop, en de achterstallige contributiën, participante worde in het Fonds, onderhevig echter aan de bepalingen van het Fonds." Dit wordt gesecondeerd door den Predikant van Stellenbosch, die wil dat bij het voorstel gevoegd worde: "dat dit als geen præcedens zal mogen worden aangevoerd."

Met algemeene stemmen wordt dit voorstel aangenomen.

Besluit omtrent Predikanten die aan de bepalingen van het Weduwen Fonds niet voldoen.

Na uit een brief van den Algemeenen Quæstor aan den Quæstor van den Ring van Beaufort bemerkt te hebben, dat er Predikanten zijn die voortgaan aan de bepalingen van het Weduwen Fonds niet te voldoen,—verklaart de Vergadering dat, ter wering van schade voor het Fonds, de wetsbepalingen in de toekomst strengelijk zullen worden gehandhaafd.

Hierop wordt voorgesteld door den Predikant van Somerset Oost, en gesecondeerd door dien van Tarkastad: "Dat dit besluit niet van toepassing zal zijn op degenen die, ten genoegen van den Algemeenen Quæstor, aan de bepalingen der wet omtrent het Predikanten Weduwen Fonds zullen voldaan hebben vóór den eersten dag van November aanstaande."

Dit wordt door eene groote meerderheid aangenomen.

Aldus gedaan en besloten *loco, die et anno ut supra.*

BIJVOEGSEL.

In de Consistoriekamer van de Grootte Kerk, Kaapstad, Woensdag, 16 October 1867.

Besluit omtrent Reiskosten.

Na afloop der Vergadering ter behartiging van de belangen van het Predikanten Weduwen Fonds, toen de Afgevaardigden bijeen gekomen waren, om de Reis- en Vacatie gelden te ontvangen, wordt door den Moderator voorgesteld en door den Scriba gesecondeerd: "Dat de Reiskosten thans ten volle zullen worden uitbetaald, met dien verstande nochtans, dat, wanneer de Synodale Vergadering, die nu geadjourneerd staat, weder te zamen geroepen wordt, de Leden voor eigene rekening of die hunner gemeente, dezelve zullen hebben bij te wonen,—en dat het dan van den staat van het Fonds zal afhangen of er geheel of gedeeltelijk in de Reiskosten voorziening zal worden gemaakt." Dit wordt met algemeene stemmen aangenomen.
